

A Fővárosi Ítéltábla a Szabó és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó László János ügyvéd) által képviselt felperes neve **(felperes címe)** felperesnek - a dr. Várhelyi Tamás ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve **(I. rendű alperes címe)** I. rendű és II.rendű alperes neve **(II. rendű alperes címe)** II. rendű alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. október 4. napján meghozott és 11. sorszám alatt kijavított 4.P.21.442/2017/8. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperes részéről 10. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Az alpereseket a terhükre megállapított elsőfokú perköltség térítése alól mentesíti és a felperest kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 750.000 (hétszázötvenezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 43.000.000 forint tőke és a perköltség megfizetésére. Előadta, hogy az U. Bank Zrt. és az alperesek között 2008. július 3. napján jelzáloggal biztosított kölcsönszerződés jött létre, amelyet a szerződő felek 2010. február 26. napján módosítottak. Az alperesek fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért a szerződést az U. Bank Zrt. felmondta, majd követelését 2014. május 15. napján a felperesre engedményezte. Előadta, hogy a ... Bíróság a számú ítéletével a felperes által az alperesekkel szemben indított végrehajtási eljárást megszüntette, ez azonban a jelen perre nézve nem bír relevanciával, mert a végrehajtási perben eljáró bíróság nem hozhatott a perbeli szerződés érvénytelenségének megállapításáról szóló rendelkezést.

Az alperesek kérték a kereset elutasítását. Előadták, hogy a felperes nem bizonyította kereseti kérelme összegszerűségét.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 43.000.000 forint tőkét, valamint 2.770.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Indokolásában megállapította, hogy a felperes által becsatolt, 2008. július 3. napján ... közjegyző által közjegyzői okiratba foglalt alperesi kötelezettségvállaló

nyilatkozat alapján a felperes jogelődje az alperesek részére 165.069,6 svájci frank kölcsönt nyújtott. A felperes a 2010. február 26. napján kelt és ... közjegyző-helyettes által közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerés és egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat csatolásával azt is igazolta, hogy az alperesek tartozásának összege az áthidaló kölcsönszerződés megkötésének időpontjáig 9802,58 svájci frank összeggel emelkedett. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés felmondását követően az alperesek teljesítése a felmondásban megjelölt tartozás összegét bizonyosan nem érte el. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperesi védekezés akkor tekinthető érdeminek, ha az a kereset elutasítására vonatkozó általános kijelentésen túl olyan körülményeket is megjelöl, amelyek az alperesi vitatás mértékét, illetve az okiratok és az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozattal alátámasztott felperesi kereset aplotalanságának okát is tartalmazza. Mivel az alperesek felhívás ellenére sem adták elő a felperesi kereset kapcsán érdemi védekezésüket, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a Pp. 141. § (6) bekezdése szerint bírálta el a keresetet. Megállapította, hogy a Ptk. 242. § (1) bekezdése alapján a perben az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a közjegyzői okiratba foglalt szerződés a szerződésben rögzített összesen 174.872,18 svájci frank összegű kölcsöntartozás nem áll fenn, vagy hogy az bírói úton nem érvényesíthető. Az alperesek azonban e körben bizonyítási indítvánnyal nem éltek, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 277. §-a alapján kötelezte az alpereseket a felperes által megjelölt tőke megfizetésére. Az alperesi teljesítések figyelembevétele mellett az elsőfokú bíróság a felperes által megállapított mértékű tartozás fennállását mindenképpen igazoltnak tekintette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes kereseti kérelmének elutasítását, míg másodlagosan kérték az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Előadták, az elsőfokú bíróság nem tárta fel megfelelően a tényállást, így a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján téves jogi következtetésre jutott, ezért ítélete jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság megsértette indokolási kötelezettségét is. Az elsőfokú bíróság felperesi tényelőadás nélkül vonta le következtetéseit, amellyel túlterjeszkedett a kereseti kérelmen és megsértette a Pp. 215. §-át, illetve megfosztotta az alpereseket az érdemi védekezés lehetőségétől. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, mert nem tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről és a bizonyításra szoruló tényekről. Az alperesek a felperes keresetlevelében írtakra reagálva adták elő érdemi ellenkérelmüket, amelyben elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a csatolt okiratok alapján megfelelő tényelőadás nélkül a részteljesítések után fennmaradó alperesi tartozás összege nem állapítható meg. Álláspontjuk szerint sem az alperesek, sem a bíróság nem kötelezhető arra, hogy a felperes helyett számításokat végezzen. Az elsőfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy az alperesek védekezése csak a kereset elutasítására vonatkozó általános kijelentésekre korlátozódott, miközben az alperesek kifejezetten kérték, hogy a bíróság kötelezze tényelőadásra a felperest, amellyel szemben az alperesek érdemi védekezést tudnak előterjeszteni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperesek másodfokú per költségben való marasztalását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a levont jogi következtetései megalapozottak, döntését a vonatkozó jogszabályok helyes alkalmazásával és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével hozta meg. Az alperesek fellebbezése olyan új tény, körülményt vagy bizonyítékot nem tartalmaz, amely az elsőfokú ítélet megváltoztatását indokolná. Előadta, hogy az alperesek nem tettek eleget a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségüknek, ezért a Ptk. 231. § (1) bekezdése alapján kötelesek a kölcsöntartozás összegének egyetemleges visszafizetésére. Az alperesek fizetési kötelezettségének fennálltát közokiratba foglalt nyilatkozatok bizonyítják, míg az alperesek sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésében nem jelöltek meg olyan tény, körülményt, amely

alapján a kölcsön visszafizetési kötelezettségük ne állna fenn. Az alperesek védekezésükben semmilyen konkrétumot nem adtak elő azzal kapcsolatosan, hogy a felperesi keresetet milyen okból és milyen mértékben vitatják, illetve arról sem tettek nyilatkozatot, hogy az általuk felvett kölcsönből milyen összeget fizettek vissza és milyen összegű tartozásuk áll még fenn. Ez a rosszhiszemű alperesi pervitel tükröződik a fellebbezésben is, ugyanis az ügy érdemére nézve az alperesek a fellebbezésben sem tettek nyilatkozatot.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része tartalmaz ugyan a meghaladó kereset elutasítására vonatkozó utalást, de az az ítélet indokolásából következően csak a felperes perköltség-igényére terjed ki. A perköltség megtérítésére vonatkozó igény ugyanakkor nem a kereseti kérelem része, arról a bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányában mérlegeléssel határoz, így annak elbírálása során nincs kötve a felek kérelméhez. Az alperesi fellebbezés tehát az elsőfokú bíróság döntésére teljes körűen kiterjedt.

Az ítéltábla az alperesi fellebbezés alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése. Az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett, a lefolytatott bizonyítási eljárás kiegészítése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján nem volt sem ok, sem lehetőség.

Az alperesek fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla a döntéssel és annak jogi indokaival azonban nem értett egyet.

A felperes keresetében az alperesekkel kötött kölcsönszerződés teljesítése címén kérte az alperesek marasztalását arra alapítottnak, hogy a szerződés 2011. szeptember 19. napján történt felmondása folytán az alperesek teljes tartozása egy összegben lejárttá vált.

Az alperesek az elsőfokú bíróság felhívására nem nyilatkoztak, hogy ezt a követelést mennyiben és milyen okból vitatják, ezért az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a Pp. 141. § (6) bekezdése szerint a felperes által tett nyilatkozatok és csatolt okiratok alapján vizsgálta volna, hogy a felperes által érvényesített követelés lejárt-e, illetve annak összegét a felperes megfelelően igazolta-e.

Ennek során nem lehetett volna figyelmen kívül hagyni, hogy az alperesek által indított végrehajtási perben a ... Bíróság az első fokon jogerőre emelkedett ... számú ítéletével a felperes által az alperesekkel szemben indított és számon fogatosított végrehajtási eljárást megszüntette. A végrehajtás megszüntetésének egyik releváns jogi indoka az ítélet szerint az volt, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja folytán semmis.

A Pp. 229. § (1) bekezdése értelmében a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek egymás ellen újabb keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek. Az anyagi jogerő hatása tehát nemcsak azt zárja ki, hogy a felek azonos ténybeli és jogi alapon újabb pert indítsanak, hanem azt is, hogy a már jogerősen elbírált jogot egymás között egyéb módon vitássá tegyék. A felek között folyamatban volt végrehajtási perben hozott ítélet rendelkező része a végrehajtási perekre vonatkozó eljárási szabályok folytán nem

tartalmazhatta a perbeli szerződés érvénytelenségének megállapítását, de ez volt a döntés releváns indoka, ezért a felperes ezt a jelen perben nem tehette vitássá, így alappal az alperesekkel szemben a kölcsönszerződés teljesítése címén igényt nem érvényesíthetett.

A felperes a kölcsönszerződés érvénytelenségét megállapító ítéletre tekintettel az alperesekkel szemben az érvénytelenség jogkövetkezményeként csak a Ptk. 237. § (2) bekezdése szerint az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás visszatérítése iránt léphetett volna fel. A visszajáró szolgáltatás összege azonban a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, így a perben arra sem volt lehetőség, hogy a bíróság a felperes keresetének e jogcímre áttérve adjon helyt.

Az ítéletábra megjegyzi, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítására tekintettel semmilyen tartozáselismerésnek minősített vagy ilyen hatás kiváltása érdekében és általános szerződési feltételként a szerződés részévé tett ügylet nem alkalmas arra, hogy a tartozásösszegezésének bizonyítását az alperesekre terhelje. Az alperesek ugyanis a végrehajtási perben már igazolták, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, így a közjegyzői okiratba foglalt tartozás-elismerésnek, illetve egyoldalú kötelezettségvállalásnak nevezett nyilatkozatokhoz nem fűződik bizonyítási terhet megfordító hatás [Ptk. 242. § (1) bekezdés].

Az ítéletábra mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta.

Az alperesek fellebbezése eredményre vezetett, amely kihatással volt az elsőfokú perköltségre is, ezért az ítéletábra a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesek jogi képviseletével felmerült első- (500.000 forint) és másodfokú (250.000 forint) ügyvédi munkadíjból álló perköltség viselésére. Az alperesi jogi képviselő díját az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg. A felperes köteles továbbá az alperesek részleges személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az államnak megfizetni.

Budapest, 2018. május 29.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Matosek Edina s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: